

VYRIAUSIOSIOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

VYRIAUSIOJI
ADMINISTRACINIŲ
GINČŲ
KOMISIJA

Vilnius

2015 m.

TURINYS

ĮŽANGA.....	3
I. STRATEGINIS TIKSLAS.....	3
II. MISIJA IR PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS.....	6
III. ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJŲ VEIKLOS VIEŠINIMAS.....	9
IV. TEISĖKŪROS INICIATYVOS.....	9
V. PROGRAMŲ ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS.....	10
VI. VEIKLOS EFEKTYVUMO VERTINIMAS.....	11

IŽANGA

Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 10 str. 2 d. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1519 patvirtintų Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų 6 p. nustatyta, kad Vyriausioji administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija) kartą per metus už savo darbą atsiskaito Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Vadovaujantis šiomis teisės aktų nuostatomis Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiama Komisijos 2014 m. veiklos ataskaita.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika) 2.2 p., Komisijai, kaip asignavimų valdytojai (kodas 90.55.2941) yra taikomos Metodikos nuostatos. Tačiau, Komisijai dėl savo veiklos pobūdžio neatliekant viešojo administravimo funkcijų, teikiamoje ataskaitoje Metodika remiamasi tik iš dalies. Komisijai, nepriskirtai ministrų valdymo sritims, tačiau su teisingumo ministro kuruojama sritimi susijusiai institucijai, teisės aktais specialios atsiskaitymo už metinės veiklos rezultatus tvarkos nenumatyta.

Teikiama veiklos ataskaita yra parengta remiantis 2013 m. rugpjūčio 9 d. Komisijos pirmininkės įsakymu Nr. 6P-12 patvirtintu Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2014–2016-ųjų metų strateginiu veiklos planu (toliau – Strateginis veiklos planas), kuriuo numatytas Komisijos 2014 m. darbo strateginio tikslo „01 Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo“ ir programos „01.010.01.01.01 Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka“ įgyvendinimas.

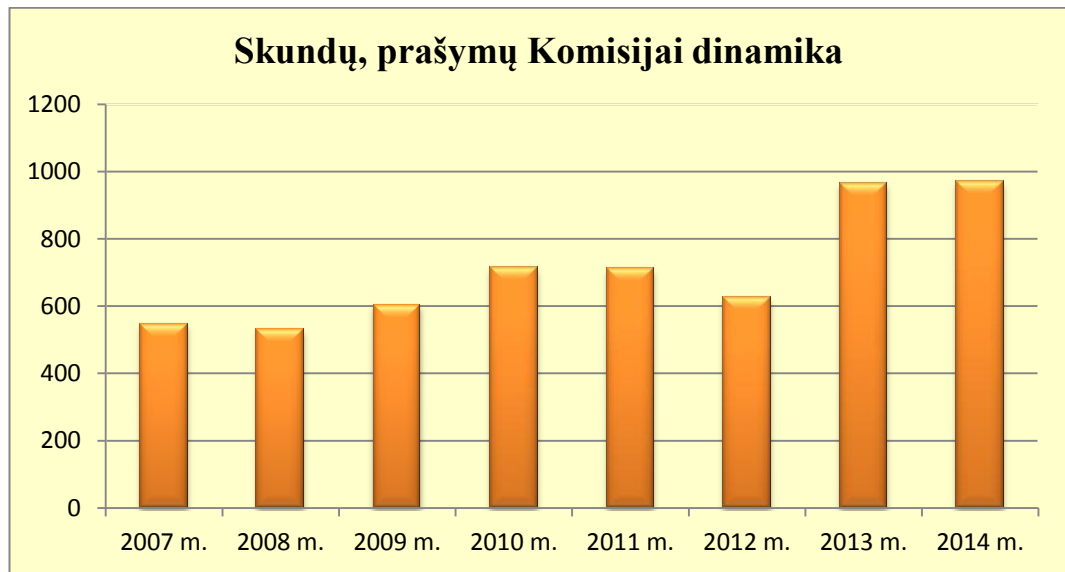
I. STRATEGINIS TIKSLAS

Komisijos strateginis tikslas yra užtikrinti asmenų teisę spręsti administracinius ginčus be teismo.

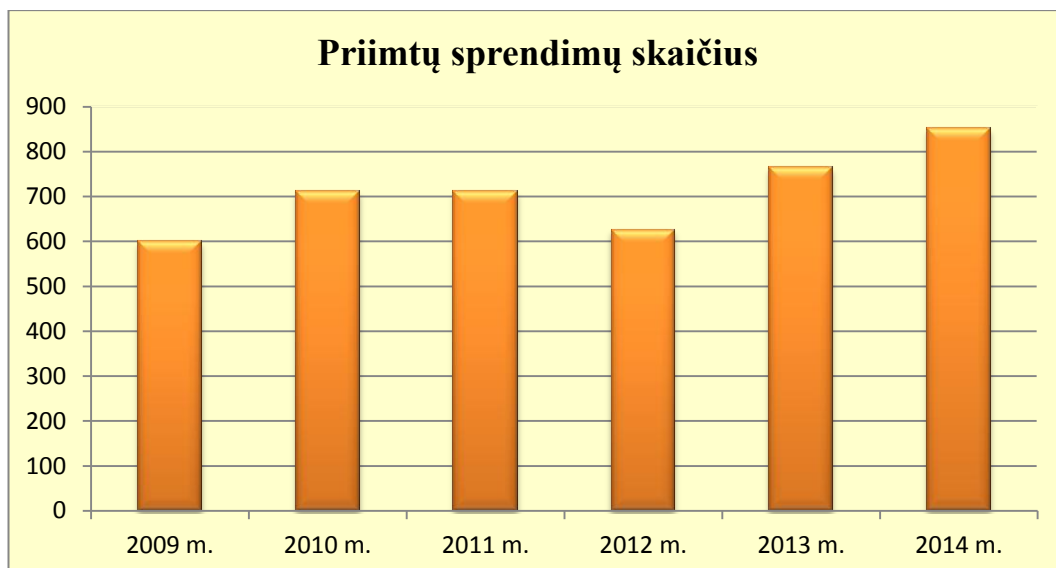
Komisija yra bendroji ikiteisminė institucija. Vykdydama administracinių ginčų sprendimo funkciją, Komisija veikia kaip nepriklausomas kvaziteismas ir savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos, Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymais, Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatais. Komisija, sprendama administracinius ginčus, taiko tiek šalies įstatymus ir poįstatyminius teisės aktus, tiek Europos Sąjungos teisinį reglamentavimą atitinkamoje srityje, atsižvelgia į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką atitinkamoje teisės taikymo srityje. Teisės aktais Komisijai nesuteiktas valdymo institucijos statusas, ji yra teisėsaugos institucija, prisidedanti prie teisingumo vykdymo.

Pasinaudodami išankstine administracinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka 2014 m. į

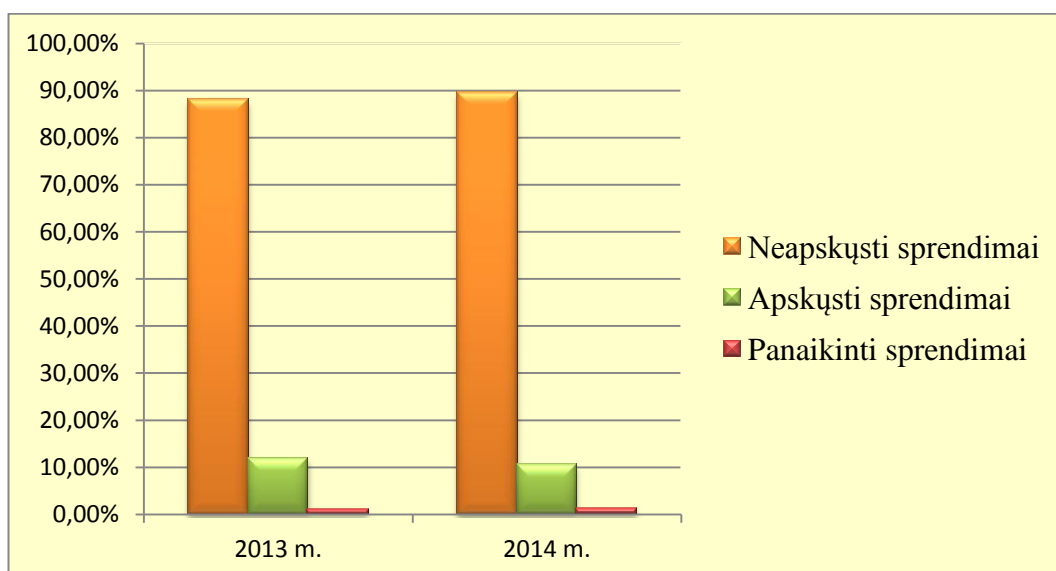
Komisiją su skundu (prašymu) kreipėsi 972 asmenys, t.y. 0,6 % daugiau nei 2013 m. (į Komisiją 2013 m. kreipėsi 966 asmenys).

Teisės aktais nustatytais terminais Komisijoje buvo priimti 842 sprendimai, t. y. 9 % daugiau nei 2013 metais (765 sprendimai), nors Strateginiu veiklos planu buvo planuota, kad asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičius turėjo sumažėti 5 % lyginant su 2013 m. Tokia prognozė buvo padaryta dėl to, kad Komisijos internetinė svetainė, jos turinys 2013 m. neatitiko 2003 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ nustatytų reikalavimų. Pagal 2013 m. Europos tarpdisciplininių tyrimų instituto atliktą tyrimą Komisijos interneto svetainė atitiko tik 57,1 % minėtu nutarimu keliamų interneto svetainėms reikalavimų (2013 m. birželio mėn. Valstybės institucijų interneto svetainių tyrimo ataskaita). Pakeitus informacinių technologijų priežiūros paslaugų teikėją be papildomų investicijų buvo maksimaliai pagal Komisijos galimybes atnaujintas internetinės svetainės turinys. Pagal 2014 m. Europos tarpdisciplininių tyrimų instituto atliktą tyrimą Komisijos interneto svetainė jau atitiko 83,9 % minėtų reikalavimų.

Pagal ataskaitinių metų statistinius duomenis iš 842 Komisijos priimtų sprendimų 88 sprendimai (10,45% visų priimtų sprendimų) buvo apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui, o panaikinta tik 12 sprendimų (1,4% visų priimtų sprendimų). Taigi, 754 byloje administracinis ginčas buvo išspręstas Komisijoje ir tokiu būdu sumažintas minėto teismo nagrinėjamų bylų skaičius. Palyginimui, 2013 m. Vilniaus apygardos administraciniam teismui buvo apskūsta 91 sprendimas (11,90 % visų Komisijos priimtų sprendimų) ir panaikinti 9 sprendimai (1,2% visų priimtų sprendimų).

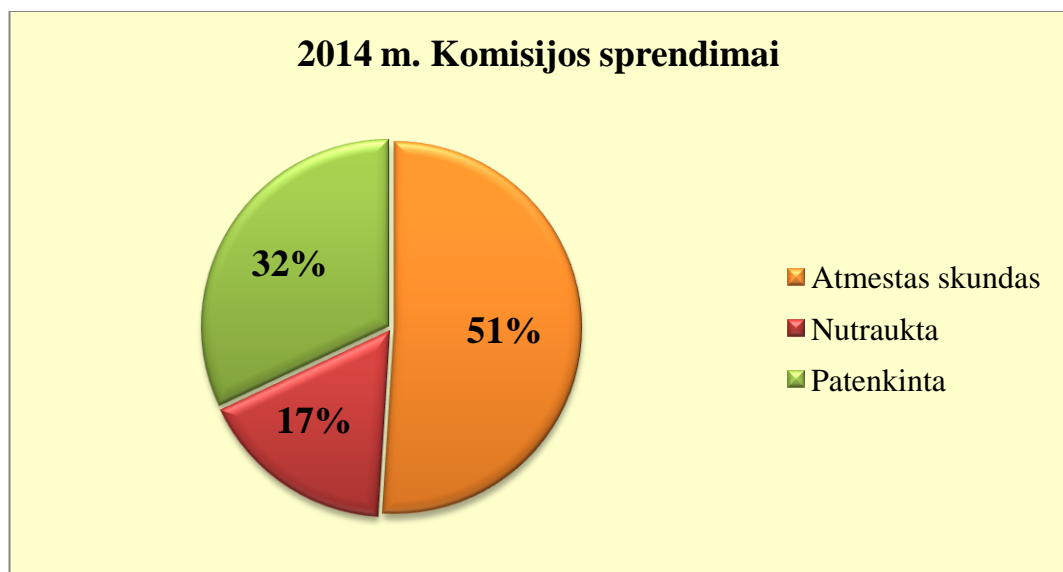
Kaip ir ankstesniais metais, Komisija teikė konsultacijas asmenims (žodžiu ir elektroninio ryšio priemonėmis) dėl skundo pateikimo Komisijai ir joje nagrinėjamų ginčų tvarkos bei kitais

su viešuoju administravimu susijusiais klausimais. 2013 m. atsakyta į 67 elektroniniu paštu Komisijai atsiųstus paklausimus bei priimti ir konsultuoti 242 asmenys.

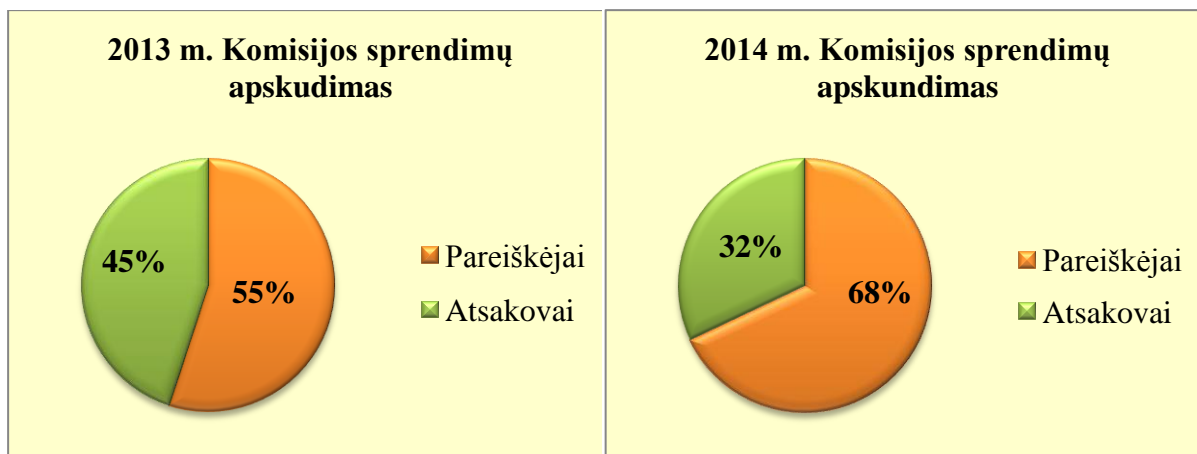
II. MISIJA IR PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Komisijos misija – objektyviai, greitai, su mažomis išlaidomis išspręsti kilusį administracinį ginčą, taip prisidėti prie žmogaus teisių gynimo, šalių sutaikinimo ir teisingumo vykdymo. (Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų 4 p.).

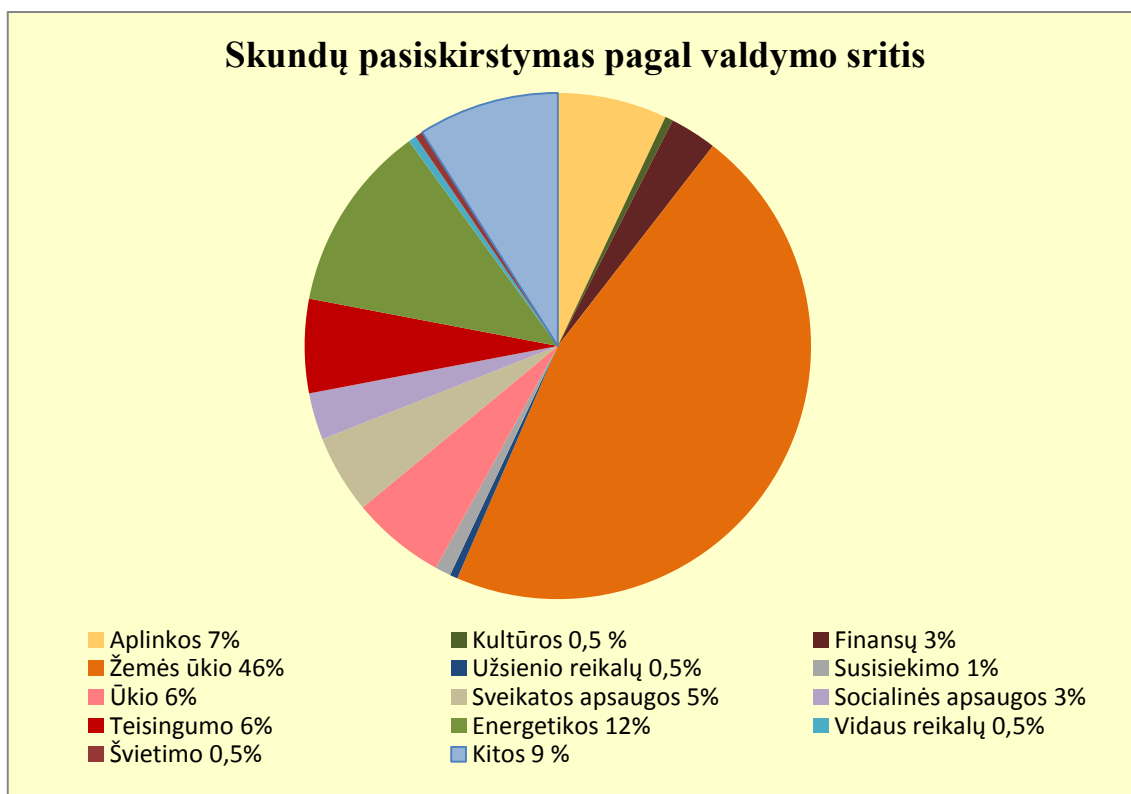
Atsižvelgiant į įstatymais nustatytą Komisijos statusą, jos kompetenciją ir veiklos specifiką, institucija vykdė jos veiklos turinį ir iškeltą strateginį tikslą pagrindžiančią programą – administracinių ginčų sprendimą išankstine ne teismo tvarka. Komisija patenkino 32% nagrinėtų skundų. Šis skaičius išliko beveik toks pat kaip ir 2013 metais (patenkinti 29% nagrinėtų skundų). Pusę nagrinėtų skundų Komisija atmetė, kaip nepagrįstus (51%), o dėl 17% ginčų skundo nagrinėjimas buvo nutrauktas, kaip nežinybingas Komisijai.

Skundus dėl Komisijos sprendimų Vilniaus apygardos administraciniam teismui daugiau teikė pareiškėjai, o ne viešojo administravimo institucijos. Pareiškėjų skundai dėl Komisijos priimtų 88 sprendimų sudarė 68%, o atsakovų (centrinių viešojo administravimo institucijų) – 32%.

Tuo tarpu 2013 m. atsakovų skundai Vilniaus apygardos teismui dėl Komisijos sprendimų sudarė 45%. Šie skaičiai rodo, jog viešojo administravimo institucijos vis labiau pasitiki Komisijos kompetentingumu, jos priimamų sprendimų pagrįstumu, jų neginčija bei juos vykdo. Tokiu būdu yra užtikrinama efektyvi asmens teisių gynyba ir pasitikėjimo ikiteisminiu ginčų nagrinėjimu didinimas. Vertinant Komisijai pateiktų skundų pasiskirstymą pagal viešojo administravimo sritis didelių pakitimų nepastebėta. Skundų skaičius dėl beveik visų valdymo sričių liko pastovus. Per ataskaitinius metus sumažėjo skundų tik energetikos valdymo srityje (23% skundų 2013 m. ir 10% skundų 2014 m.) ir aplinkos apsaugos srityje (10% skundų 2013 m. ir 7% skundų 2014 m.).

Kaip ir ankstesniais metais, daugiausia skundų išnagrinėta dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos sprendimų pagrįstumo. Šių skundų skaičius augo. 2013 m. skundai, susiję su žemės ūkio valdymo sritimi, sudarė 33% Komisijoje išnagrinėtų skundų, o 2014 m. jų padaugėjo iki 46%. Šį padidėjimą nulėmė ginčai dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos priimtų sprendimų, priimtų peradministravus ūkininkų 2009 – 2011 m. paraiškas paramai gauti, pagrįstumo.

2014 m. Komisija, įgyvendindama Strateginį veiklos planą, laikėsi juo nustatytų veiklos prioritetų:

1. Komisija užtikrindama, kad ginčai būtų išnagrinėti per 14 dienų nuo skundo priėmimo nagrinėti dienos, garantavo itin greitą ir optimalią asmens teisių gynybą. Tik išimtiniais atvejais pačių ginčo šalių prašymu ginčo nagrinėjimo terminas buvo pratęstas dar iki 14 dienų. Palyginimui, apygardų administracinių teismų vidutinis administracinių bylų nagrinėjimo terminas praėjusiais metais buvo 4,8 mėn. (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. veiklos apžvalga 11-15 psl.). Operatyvus administracinių ginčų nagrinėjimas, nereikalaujantis bylinėjimosi išlaidų, atitinka Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos keliamus tikslus, siekiant administracinio proceso dalyvių laiko sąnaudų ir finansinių išteklių mažinimo (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių 2014 – 2016 m. strateginis veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1R-41, Vyriausybės programos nuostata Nr. 462, kodas 01 004-01-01).

2. 2012 m. gruodžio 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų naują redakciją, Komisijai atsirado pareiga siekti ginčo šalių sutaukinimo (Nuostatų 4 p.). Komisija iki ginčo nagrinėjimo iš esmės siūlo ginčo šalims išspręsti ginčą taikiai. Per ataskaitinius metus 27 ginčai šalių pageidavimu galėjo baigtis taikos sutartimi, t.y. ginčas būtų visiškai išspręstas be ginčo nagrinėjimo iš esmės Komisijos posėdyje ir taip būtų užtikrinta socialinė taika. Tačiau taikos sutarties sudarymo galimybė Komisijos darbą reglamentuojančiais teisės aktais nenumatyta.

3. Komisija tęsė 2012 m. pradėtą praktiką ir, siekdama padėti viešojo administravimo institucijoms išvengti galimų asmens teisių pažeidimų, siuntė suinteresuotoms institucijoms savo nuomones dėl bylų nagrinėjimo metu paaiškėjusių viešojo administravimo principų pažeidimų, kurie nebuvo nagrinėjamų ginčų dalyku. Per ataskaitinį laikotarpį buvo išsiųsta viena Komisijos nuomonė.

4. Komisija taip pat teikė konsultacijas savivaldybių visuomeninėms administracinių ginčų komisijoms ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo proceso klausimais, tuo prisidėdama prie asmenų teisės spręsti kilusį viešojo administravimo srityje ginčą ikiteisimine tvarka įvairiuose šalies rajonuose įgyvendinimo.

III. ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJŲ VEIKLOS VIEŠINIMAS

Ataskaitiniais metais Komisija skyrė dėmesį administracinių ginčų komisijų veiklos viešinimui. 2014 m. spalio 3 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje vyko Komisijos organizuota konferencija „Administracinių ginčų komisijų 15 metų raidos apžvalga ir tolesnės vystymosi gairės“. Konferencijos metu buvo padaryti pranešimai administracinių ginčų komisijų raidos, vietos teisinėje sistemoje bei ikiteisminių ginčų sprendimo reikšmė socialinės taikos palaikymo kontekste klausimais. Pranešimus minėtomis temomis skaitė Komisijos pirmininkė Jūratė Mikalčienė, Komisijos narės Rūta Bakševičienė ir Laura Paškevičienė, Kauno m. savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos sekretorė Lionela Gelmanienė, Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Rasa Ragulskytė – Markovienė, Lietuvos teisės instituto direktorė Jurgita Paužaitė – Kulvinskienė. Konferencijoje dalyvavo virš 80 dalyvių iš įvairių šalies viešojo administravimo institucijų, Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, Vilniaus apygardos administracinio teismo, savivaldybių visuomeninių administracinių ginčų komisijų, Mykolo Romerio universiteto akademikai ir kt.

Radio stoties „Laisvoji banga“ kvietimu Komisijos pirmininkė dalyvavo laidoje „VIP ložė“, kurioje informavo laidos klausytojus apie ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, administracinių ginčų komisijų sistemą bei Komisijos veiklą.

Komisija toliau tęsė bendradarbiavimą su Mykolo Romerio universitetu. Kaip socialinė partnerė Komisija, jos atstovas buvo pakviestas ir įtrauktas į universiteto magistrinių darbų gynimo komisiją.

IV. TEISĖKŪROS INICIATYVOS

Komisija, atlikdama administracinių ginčų sprendimo funkciją, savo veikloje teisės aktus tik taiko ir neturi savarankiškos teisėkūros iniciatyvos teisės. Tačiau, siekdama tobulinti administracinius ginčus išankstine ne teismo tvarka nagrinėjančių institucijų veiklos teisinę aplinką, Komisija 2014 m. dalyvavo šiuose teisės aktų rengimo projektuose:

1. Komisijos pirmininkė, būdama 2013 m. rugsėjo 16 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-220 sudarytos darbo grupės administraciniam procesui tobulinti nare, teikė darbo grupei Komisijos siūlymus dėl administracinio proceso tobulinimo.

Darbo grupėje buvo parengti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo naujų redakcijų projektai.

2. Komisijos pirmininkė, būdama 2013 m. lapkričio 12 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro sakymu Nr. 1R-263 sudarytos taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) administraciniame procese tobulinimo darbo grupės nare, teikė darbo grupei Komisijos turimą informaciją apie taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) teisinį reglamentavimą užsienio valstybėse bei Komisijos siūlymus dėl galimo taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjime mūsų šalyje. Buvo parengtas Taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) sistemos plėtros koncepcijos projektas.

V. PROGRAMŲ ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

2014 m. Komisijai buvo skirta 991 tūkst. litų asignavimų. Lyginant su 2013 m. Komisijai skirtais asignavimais, 2014 m. Komisijos prašymu jų buvo skirta 113 tūkst. litų daugiau. Iš jų 50 tūkst. litų buvo panaudota įstaigos sienų kosmetiniam remontui, centralizuoto šildymo įrengimui palėpėje esančiuose kabinetuose bei pastogės apšiltinimui. 52 tūkst. litų buvo panaudota darbo užmokesčio valstybės tarnautojams dydžio ir darbdavio socialinio draudimo įmokų atstatymui. Likę 11 tūkst. litų panaudoti skirtumo išaugusių paslaugų kainų dengimui.

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
0207 „Paslaugos gerinti ginčų nagrinėjimą“	991	990,8	100
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	991	990,8	100
iš jo:	991	990,8	100
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	-	-	-
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	-	-	-
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	-	-	-

VI. VEIKLOS EFEKTYVUMO VERTINIMAS

Veiklos efektyvumo vertinimo kriterijai leidžia įvertinti, kaip efektyviai panaudoti ištekliai sukuriant tam tikrus produktus ar rezultatus, t.y. nurodo santykį tarp išteklių ir sukurtų produktų ar rezultatų (Metodikos 57 str.). Atliekant Komisijos efektyvumo vertinimą, turi būti atsižvelgiama į finansinius, žmogiškuosius, laiko išteklius, išnagrinėtų skundų skaičių ir priimtų sprendimų kokybę.

Komisijos tiesioginėje veikloje nėra galimybės reikštis iš viešojo administravimo kylančiais valdymo sprendimais, didinti veiklos efektyvumą kaip nors kitaip nei numato minėti teisės aktai. Jos veikla yra detaliai apibrėžta imperatyviomis procesinėmis teisės aktų normomis, kurių laikymasis, nagrinėjant administracinius ginčus, yra pagrindas teisėtam ir pagrįstam sprendimui priimti. 2014 metais į Komisiją su skundu (prašymu) kreipėsi 972 asmenys. Teisės aktais nustatytais terminais buvo priimti 842 sprendimai. Iš 842 Komisijos priimtų sprendimų 88 sprendimai buvo apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui, iš kurių panaikinti tik 12. Komisijoje išspręsti 754 administraciniai ginčai. Atsakyta į 67 elektroniniu paštu pateiktus paklausimus, priimti ir konsultuoti 242 asmenys. Šį darbą atliko tik 12 Komisijos darbuotojų. Įvertinus 2014 m. darbo dienų skaičių (252 d. d.), minėtų darbuotojų nedarbingumo laikotarpius (41 d. d.), kasmetines ir kt. atostogas (371 k. d.), darbuotojų kaitą (pasikeitė 3 darbuotojai), Komisija, kaip ir 2013 m. ataskaitiniais metais, dirbo padidinto krūvio sąlygomis. Nežiūrint į tai, ataskaitoje pateikti Komisijos veiklos rodikliai patvirtina aukštą bendrą Komisijos darbo kokybinį rodiklį bei kiekvieno Komisijos nario ir darbuotojo kvalifikaciją.

Komisijos pirmininkė

Jūratė Mikalčienė